

PRESUDA SUDA

6. listopada 1970.

U predmetu C-9/70,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u, koji je uputio Finanzgericht München (Financijski sud u Münchenu, Njemačka), u postupku koji se vodi pred tim sudom između

FRANZ GRAD, Linz-Urfahr (Austrija),

i

Finanzamt Traunstein

o tumačenju članka 4. Odluke Vijeća br. 65/271/EEZ od 13. svibnja 1965. i članka 1. Direktive Vijeća br. 67/227/EEZ od 11. travnja 1967. te, podredno, članaka 5., 74., 80., 92. i 93. Ugovora o EEZ-u,

SUD,

u sastavu: R. Lecourt, predsjednik, R. Monaco i P. Pescatore, predsjednici vijeća, A. M. Donner (izvjestitelj), A. Trabucchi, W. Strauß i J. Mertens de Wilmars, suci,

nezavisni odvjetnik: K. Roemer,

tajnik: A. Van Houtte,

donosi sljedeću

PRESUDU

- 1 Rješenjem od 23. veljače 1970., koje je Sud zaprimio 16. ožujka 1970., Finanzgericht (Financijski sud) u Münchenu uputio je Sudu na temelju članka 177. Ugovora o osnivanju Europske ekonomske zajednice zahtjev za prethodnu odluku o tumačenju članka 4. Odluke Vijeća od 13. svibnja 1965. o usklađivanju određenih odredaba koje utječu na tržišno natjecanje u željezničkom i cestovnom prometu i prometu unutarnjim plovnim putovima (SL 1965., str. 1500.) i članka 1. Prve direktive Vijeća od 11. travnja 1967. o usklađivanju zakonodavstava država članica koja se odnose na poreze na promet (SL 1967., str. 1301.). Podredno, u slučaju da Sud nije čisto odgovori na ta pitanja, Finanzgericht (Financijski sud) uputio je daljnja pitanja o tumačenju osobito članaka 90. i 92. Ugovora o EEZ-u.

Prvo pitanje

- 2 Prvim pitanjem Finanzgericht (Financijski sud) traži od Suda da presudi proizvodi li drugi stavak članka 4. Odluke u vezi s člankom 1. Direktive izravne učinke u pravnim odnosima između država članica i pojedinaca koji podliježu njihovom zakonodavstvu na način da tim odredbama nastaju prava pojedinaca koja nacionalni sudovi moraju štiti.
- 3 Pitanje se odnosi na zajednički učinak odredaba sadržanih u odluci i direktivi. U skladu s člankom 189. Ugovora o EEZ-u, odluka je u cijelosti obvezujuća za onog komu je upućena. Nadalje, u skladu s tim člankom direktiva je u pogledu rezultata koji je potrebno postići obvezujuća za svaku državu članicu kojoj je upućena, a odabir oblika i metoda postizanja tog rezultata prepušten je nacionalnim tijelima.
- 4 Njemačka vlada u svojim očitovanjima brani stav da članak 189., time što pravi razliku između učinaka uredbi s jedne strane te odluka i direktiva s druge strane, isključuje mogućnost da odluke i direktive proizvode učinke spomenute u pitanju jer su takvi učinci rezervirani za uredbu.
- 5 Međutim, premda je istina da su, u skladu s člankom 189., uredbi izravno primjenjive te stoga na temelju svoje naravi mogu proizvoditi izravne učinke, iz toga ne proizlazi da druge kategorije pravnih mjera spomenute u tom članku nikada ne mogu proizvesti slične učinke. Prije svega, odredba prema kojoj je odluka u cijelosti obvezujuća za onog komu je upućena omogućuje postavljanje pitanja mogu li se na obvezu stvorenu tom odlukom pozivati samo institucije Zajednice protiv onog komu je odluka upućena ili to pravo možda mogu ostvarivati svi koji su zainteresirani za ispunjenje te obveze. Bilo bi neusklađeno s obvezujućim učinkom koji se odlukama pripisuje člankom 189. kada bi se načelno isključila mogućnost zainteresiranih osoba da se pozovu na obvezu koja se propisuje odlukom. Posebno u slučajevima kada, na primjer, tijela Zajednice odlukom nametnu jednoj državi članici ili svim državama članicama obvezu postupanja na određen način, koristan učinak („*l'effet utile*”) takve mjere bio bi oslabljen kada se državljanima te države ne bi mogli pozvati na nju pred sudovima i kada je nacionalni sudovi ne bi mogli uzeti u obzir kao dio prava Zajednice. Premda se učinci odluke mogu razlikovati od učinaka odredbe sadržane u uredbi, ta razlika ne isključuje mogućnost da krajnji ishod, a to je pravo pojedinca da se pozove na mjeru pred sudom, bude isti kao i kod izravno primjenjive odredbe uredbi.
- 6 Članak 177., kojim se nacionalnim sudovima daje ovlast za upućivanje Sudu svih pitanja koja se tiču valjanosti i tumačenja svih akata institucija bez razlike, također podrazumijeva da se pojedinci mogu pozvati na te akte pred nacionalnim sudovima. Stoga se u svakom pojedinačnom slučaju mora utvrditi može li odredba o kojoj je riječ u pogledu svoje naravi, strukture i teksta proizvesti izravne učinke u pravnim odnosima između adresata dotičnog akta i trećih osoba.
- 7 Odluka Vijeća od 13. svibnja 1965. upućena svim državama članicama prije svega se temelji na članku 75. Ugovora kojim se Vijeće ovlašćuje za propisivanje „zajedničkih pravila” [neslužbeni prijevod], „uvjeta pod kojima prijevoznici nerezidentni u nekoj državi članici mogu pružati usluge” [neslužbeni prijevod] i „svih drugih odgovarajućih odredaba” [neslužbeni prijevod] u svrhu provedbe zajedničke prometne politike. Vijeće stoga ima veliku slobodu izbora mjera koje može donijeti. Odluka o kojoj je riječ, promatrana u cijelosti, propisuje ciljeve koje treba postići u vezi s politikom

usklađivanja nacionalnih odredaba i satnicom njihova ostvarenja. S obzirom na te ciljeve, prvim stavkom članka 4. Odluke propisuje se da će države članice, nakon što Vijeće donese zajednički sustav poreza na promet i nakon što on stupi na snagu u državama članicama, primjenjivati taj sustav, na način koji još treba utvrditi, na prijevoz robe željeznicom, cestom i unutarnjim plovnim putovima. Drugim stavkom tog članka propisuje se da će najkasnije kada taj zajednički sustav poreza na promet stupi na snagu, on zamijeniti posebne poreze koji se umjesto poreza na promet možebitno naplaćuju na prijevoz robe cestom, željeznicom i unutarnjim plovnim putovima.

- 8 Stoga se tom odredbom državama članicama nameću dvije obveze: prvo, primjena zajedničkog sustava poreza na promet na prijevoz robe željeznicom, cestom i unutarnjim plovnim putovima od određenog datuma; i drugo, zamjena posebnih poreza navedenih u drugom stavku dotičnim sustavom najkasnije na datum stupanja na snagu tog sustava. Ta druga obveza očito podrazumijeva zabranu uvođenja ili ponovna uvođenja tih poreza, kako bi se spriječilo da se u području prijevoza zajednički sustav poreza na promet primjenjuje istodobno s dodatnim poreznim sustavima slične naravi.
- 9 Iz spisa koje je podnio Finanzgericht (Financijski sud) proizlazi da se pitanje prije svega odnosi na tu drugu obvezu. Ona je po naravi imperativna i općenita, premda u odredbi nije utvrđen datum od kojeg postaje učinkovita. Njome se državama članicama izričito zabranjuje primjena zajedničkog sustava poreza na promet istodobno s posebnim porezima koji se naplaćuju umjesto poreza na promet. Ta je obveza bezuvjetna, dovoljno jasna i precizna te stoga može proizvoditi izravne učinke u pravnim odnosima između država članica i pojedinaca koji podliježu njihovom zakonodavstvu.
- 10 Datum od kojeg ta obveza počinje proizvoditi učinke propisan je direktivama Vijeća o usklađivanju zakonodavstava koja se odnose na poreze na promet, kojima je utvrđen najkasniji datum do kojeg države članice moraju uvesti u svoje zakonodavstvo zajednički sustav poreza na dodanu vrijednost. Činjenica da je taj datum utvrđen direktivom ne oduzima toj odredbi ništa od njezinog obvezujućeg učinka. Prema tome, obveza stvorena drugim stavkom članka 4. Odluke od 13. svibnja 1965. upotpunjena je Prvom direktivom. Stoga se tom odredbom državama članicama nameću obveze – a posebno obveza da od određenog datuma ne primjenjuju zajednički sustav poreza na dodanu vrijednost istodobno s navedenim posebnim porezima – koje mogu proizvesti izravne učinke u pravnim odnosima između država članica i pojedinaca te pojedincima dodijeliti pravo pozivanja na te obveze pred sudovima.

Drugo pitanje

- 11 Drugim pitanjem Finanzgericht (Financijski sud) traži od Suda da presudi zabranjuje li se Odlukom u vezi s člankom 1. Direktive državi članici koja je već uvela zajednički sustav poreza na dodanu vrijednost i ukinula posebne poreze na prijevoz robe da prije 1. siječnja 1970. umjesto poreza na promet ponovno uvede posebne poreze koji se naplaćuju na prijevoz robe. To se pitanje očito odnosi na članak 1. Prve direktive kako je izmijenjen Trećom direktivom Vijeća od 9. prosinca 1969. o istoj temi (SL 1969., L 320, str. 34.), kojom je datum 1. siječnja 1970. zamijenjen datumom 1. siječnja 1972.

- 12 Istina je da bi doslovno tumačenje drugog stavka članka 4. Odluke moglo dovesti do mišljenja da se ta odredba odnosi na datum na koji je zajednički sustav stupio na snagu na državnom području dotične države članice.
- 13 Međutim, takvo tumačenje ne bi odgovaralo cilju direktiva o kojima je riječ. Njihov je cilj osigurati primjenu sustava poreza na dodanu vrijednost na cijelom zajedničkom tržištu od određenog datuma nadalje. Sve do tog datuma države članice zadržavaju slobodu djelovanja u tom pogledu.
- 14 Osim toga, cilj Odluke od 13. svibnja 1965. može se postići jedino na razini Zajednice te se stoga ne može ostvariti samo time da države članice pojedinačno uvedu mjere za usklađivanje, i to na različite datume i prema različitim satnicama.
- 15 Stoga na upućeno pitanje valja odgovoriti da zabrana sadržana u drugom stavku članka 4. Odluke može stupiti na snagu tek od 1. siječnja 1972.

Treće pitanje

- 16 Trećim pitanjem Finanzgericht (Financijski sud) traži od Suda da presudi mora li se savezni porez na cestovni prijevoz robe („*Straßengüterverkehrsteuer*“) smatrati posebnim porezom koji se naplaćuje na prijevoz robe umjesto poreza na promet i je li on stoga obuhvaćen zabranom iz drugog stavka članka 4. Odluke od 13. svibnja 1965.
- 17 Nije na Sudu da u ovom postupku obilježja poreza koji je uvela jedna od država članica ocjenjuje sa stajališta prava Zajednice. S druge strane, u njegovoj je nadležnosti protumačiti odgovarajuću odredbu prava Zajednice kako bi omogućio nacionalnom sudu da je ispravno primijeni na porez o kojem je riječ.
- 18 Člankom 4. propisuje se ukidanje „posebnih poreza“ [neslužbeni prijevod] kako bi se osigurao zajednički, dosljedan sustav oporezivanja prometa. Pogodujući na taj način transparentnosti tržišta u području prijevoza ta odredba doprinosi izjednačavanju uvjeta tržišnog natjecanja te je treba promatrati kao bitnu mjeru za usklađivanje poreza država članica u području prijevoza. Tim se ciljem ne zabranjuje da se na prijevozne usluge nametnu drugi porezi koji imaju drukčiju narav i ciljeve od onih koji se nastoje postići zajedničkim sustavom poreza na promet.
- 19 Porez s obilježjima koja je opisao Finanzgericht (Financijski sud), koji se ne naplaćuje na trgovinske transakcije nego na određenu aktivnost, pri čemu se osim toga ne pravi razlika između aktivnosti za vlastiti račun i za tuđi račun i pri čemu osnova za izračun poreza nije naknada za uslugu nego fizičko opterećenje izraženo u tonama po kilometru kojem oporeziva aktivnost izlaže ceste, ne odgovara uobičajenom obliku poreza na promet. Osim toga, taj se porez razlikuje od „posebnih poreza“ [neslužbeni prijevod] iz drugog stavka članka 4. i po tome što se njime nastoji postići preraspodjela prometa. Na upućeno pitanje stoga valja odgovoriti u tom smislu.

Četvrto do jedanaestog pitanja

- 20 Finanzgericht (Financijski sud) uputio je ta pitanja samo podredno, u slučaju da odgovor na prva tri pitanja bude niječan. Budući da to nije slučaj, posebno s obzirom na prvo pitanje, nema razloga odgovarati na ostala pitanja, od četvrtog do jedanaestog.

Troškovi

- 21 Troškovi podnošenja očitovanja Sudu koje su imale vlada Savezne Republike Njemačke i Komisija Europskih zajednica ne nadoknađuju se. Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred Finanzgerichtom München (Financijski sud u Münchenu), na tom je sudu da odluči o troškovima postupka.

Slijedom navedenog,

uzimajući u obzir postupovne akte,

saslušavši izvještaj suca izvjestitelja,

saslušavši usmena očitovanja tužitelja u glavnom postupku, vlade Savezne Republike Njemačke i Komisije Europskih zajednica,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, i to posebno njegove članke 75., 177. i 189.,

uzimajući u obzir Odluku Vijeća od 13. svibnja 1965., i to posebno njezin članak 4.,

uzimajući u obzir direktive Vijeća od 11. travnja 1967. i od 9. prosinca 1969. o usklađivanju zakonodavstava država članica koja se odnose na poreze na promet,

uzimajući u obzir Protokol o Statutu Suda Europskih zajednica, i to posebno njegov članak 20.,

uzimajući u obzir Poslovnik Suda Europskih zajednica,

SUD,

odlučujući o pitanjima koja mu je Finanzgericht München (Financijski sud u Münchenu) uputio rješenjem od 23. veljače 1970., odlučuje:

- 1. Drugi stavak članka 4. Odluke Vijeća od 13. svibnja 1965., kojim se državama članicama zabranjuje primjena zajedničkog sustava poreza na promet istodobno s posebnim porezima koji se naplaćuju umjesto poreza na promet, može u vezi s odredbama direktiva Vijeća od 11. travnja 1967. i od 9. prosinca 1969. proizvesti izravne učinke u pravnim odnosima između država članica kojima je ta odluka upućena i pojedinaca te dodijeliti pojedincima pravo pozivanja na te odredbe pred sudovima.**

2. **Zabrana primjene zajedničkog sustava poreza na promet istodobno s posebnim porezima proizvodi učinke od datuma utvrđenog Trećom direktivom od 9. prosinca 1969., odnosno od 1. siječnja 1972.**
3. **Porez s obilježjima koja je opisao Finanzgericht (Financijski sud), koji se ne naplaćuje na trgovinske transakcije nego samo zbog činjenice da se roba prevozi cestom, pri čemu osnova za izračun poreza nije naknada za uslugu nego fizičko opterećenje izraženo u tonama po kilometru kojem oporeziva aktivnost izlaže ceste, ne odgovara uobičajenom obliku poreza na promet u smislu drugog stavka članka 4. Odluke od 13. svibnja 1965.**

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourg 6. listopada 1970.

[Potpisi]

RADNI PRIJEVOD